

Yttrande över betänkandet Nya tullrättsliga sanktioner och skärpta åtgärder mot utförelse av stöldgods (SOU 2023:99)

Dnr Fi2023/03236

Svea hovrätt har granskat betänkandet utifrån de intressen som hovrätten har att beakta.

Förslaget om skärpt straff för narkotikasmuggling i försäljningssyfte framstår som följdriktigt mot bakgrund av den motsvarande ändring som har införts beträffande narkotikabrott. Hovrätten tillstyrker därför förslaget i denna del. Hovrätten har i övrigt ingen erinran mot förslagen i betänkandet, men önskar framföra nedan påpekanden och anmärkningar.

Förslaget om självständigt förverkande

Hovrätten har i sitt remissyttrande avseende SOU 2021:100 lyft fram vissa synpunkter och hänvisar till de anmärkningar som framgår av det yttrandet. Det bör även beaktas att förslaget gällande ny förverkandelagstiftning har justerats i viss mån efter att denna utredning färdigställts.

Förslaget om ett nytt häleribrott

Förslaget synes främst vara utformat i syfte att ge Tullverket utvidgade befogenheter att bidra till bekämpning av den gränsöverskridande tillgreppsbrottsligheten. Hovrätten, som noterar att den föreslagna straffbestämmelsen skulle kunna inrymmas under nuvarande bestämmelser om häleribrott som en försvårande omständighet, ställer sig frågande till om syftet bakom införandet verkligen motiverar en kriminalisering.

I betänkandet föreslås att påföljden för grovt utförelsehäleri som utgångspunkt, och oavsett straffvärde, ska bestämmas till fängelse med hänsyn till brottets art. Hovrätten har förståelse för de skäl som lyfts fram i betänkandet för att det ska föreligga en fängelsepresumtion för brottet grovt utförelsehäleri. Det går dock inte att bortse från att detta skulle medföra en inkonsekvens i förhållande till de övriga förmögenhetsbrotten, vilket gör sig särskilt starkt gällande i förhållande till grov stöld. En sådan inkonsekvens skulle kunna leda till att incitamenten till att utreda det faktiska tillgreppet

sjunker eftersom den efterföljande befattningen med stöldgods, för vilket något förbrott inte behöver vara styrkt, kan väntas leda till en strängare påföljd. Förslaget bör därför i denna del övervägas ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser

När det gäller förslaget om skärpt straff för narkotikasmuggling i försäljningssyfte har utredningen inte identifierat någon kostnadsökning för de allmänna domstolarna. Den föreslagna straffhöjningen påverkar rätten till offentlig försvarare, vilket kommer att leda till ökade kostnader i detta avseende. Detta bör framgå av konsekvensanalysen.

När det gäller förslaget om utförselhäleri har utredningen bedömt att förslaget kommer att leda till en ökad ärendetillströmning till de allmänna domstolarna men att dessa kostnader bör rymmas inom domstolarnas befintliga ekonomiska ramar. Hovrätten delar inte den bedömningen. Som utredningen identifierat kan förslaget väntas få ökade konsekvenser i hela rättskedjan. Utvidgade befogenheter för och resurstillskott till Tullverket kommer att leda till en ökad måltillströmning till de allmänna domstolarna. Det är enligt hovrätten även sannolikt att en inte oansenlig del av dessa mål kommer att vara fristmål där den misstänkte frihetsberövats på grund av flyktfara. Hovrätten efterfrågar en mer utförlig analys av de tillkommande kostnaderna som förslaget innebär för domstolarna.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättsråden Anne Mellqvist och Ulf Wallentheim samt tf. hovrättsassessorn Johanna Barketorp Dirke, föredragande.

Anne Mellqvist

Johanna Barketorp Dirke